

Keuzedeel mbo

Teeltspecialisatie, geschikt voor niveau 2

gekoppeld aan één of
meerdere kwalificaties mbo

Code

K0318

Penvoerder: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Gevalideerd door: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Op: 14-01-2016

1. Algemene informatie

D1: Teeltspecialisatie, geschikt voor niveau 2

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Gekoppeld aan kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Teeltbedrijven leggen zich soms toe op het telen van gespecialiseerde producten of gewassen zoals paddestoelenteelt, boomteelt, fruitteelt, bollenteelt of glastuinbouw. Regionaal zijn er teeltspecialisaties te zien zoals de aspergeteelt in Limburg en de aardappel- en uienteelt in Zeeland. En er wordt geëxperimenteerd met nieuwe teelten zoals bijvoorbeeld soja en zeegras. Het telen, oogsten en verwerken van deze gespecialiseerde producten/gewassen vraagt specifieke kennis en vaardigheden van de beginnend beroepsbeoefenaren.

Dit keuzedeel biedt de mogelijkheid om in te gaan op specifieke teelten die nog niet in het dossier aan bod zijn gekomen.

Relevantie van het keuzedeel

Het keuzedeel Teeltspecialisatie is een aanvulling op het dossier Agrocluster. Dit keuzedeel biedt de mogelijkheid om specifieke (regionale) teelten en nieuwe teelten aan bod te laten komen. Het zwaartepunt verschilt sterk per regio en zo kan het onderwijs flexibel inspelen op deze vraag naar specialistische teelten voor bijzondere markten en doelen. De beginnend beroepsbeoefenaar kan zich met dit keuzedeel specifiek richten op de specifieke teelten in zijn regio en daarmee zijn waarde op de regionale arbeidsmarkt vergroten.

Beschrijving van het keuzedeel

Dit keuzedeel beschijft de teelt van specialiseerde producten of gewassen. Het omvat het telen, oogsten en verwerken van deze gespecialiseerde producten/gewassen.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend

2. Uitwerking

D1-K1: Telen van gespecialiseerde producten/gewassen

Complexiteit

Het werk van de beginnend beroepsbeoefenaar wordt gekenmerkt door routinematige teeltgebonden handelingen. Afhankelijk van de specialisatie zijn deze handelingen meer of minder divers. Belangrijk bij het werk is het werktempo en de afstemming met collega's uit het bedrijf. Het werken met gespecialiseerde producten vereist een continue alertheid, omdat de conditie van het levende materiaal beïnvloed wordt door vele factoren en omstandigheden. Het is de taak van de beginnend beroepsbeoefenaar om op de juiste manier om te gaan met afwijkingen aan het gespecialiseerde product of afwijkende omstandigheden. De beginnend beroepsbeoefenaar krijgt gerichte opdrachten en voert de werkzaamheden uit volgens de instructies en/of procedures. Bij de gespecialiseerde teelt- en oogstwerkzaamheden werkt hij met technische- en geautomatiseerde systemen. De beginnend beroepsbeoefenaar beschikt over basiskennis van de gespecialiseerde producten/gewassen waarmee hij werkt. Hij heeft basiskennis nodig van de verschillende onderdelen van de gespecialiseerde teelt, de samenhang tussen de onderdelen van de teelt en de schakels in de keten. Daarnaast heeft hij basisvaardigheden nodig voor de teeltvoorbereiding, de begeleiding van de teelt, de oogst en de verwerking van de gespecialiseerde producten/gewassen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De beginnend beroepsbeoefenaar heeft een uitvoerende rol bij het werken met de gespecialiseerde teelt. Hij voert werkzaamheden veelal zelfstandig uit waarbij hij opvallende zaken meldt aan de leidinggevende. Hij volgt instructies op en is verantwoordelijk voor de uitvoering van het opgedragen werk en voor de eigen veiligheid en die van zijn werkomgeving.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- heeft basiskennis van de gespecialiseerde producten/gewassen
- Heeft basiskennis van de gebruikelijke vaktermen/vakjargon uit de branche
- Heeft basiskennis van (ver)storingen/afwijkingen aan o.a. teelt, gewas, product, productieproces
- Heeft inzicht in techniek, werking en gebruik van veel voorkomende apparatuur
- Heeft inzicht in de gevolgen van zijn handelen voor het milieu
- heeft basiskennis van de teelt (o.a. teeltproces, teelthandelingen, teeltopbrengst)
- heeft basiskennis van de invloed van het groeimedium of bodem, voedingsstoffen en meststoffen op de teelt (o.a. kwaliteit, opbrengst)
- Kan onderhoud toepassen aan machines en apparatuur

D1-K1-W1: Bereidt de gespecialiseerde teelt voor

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert de opgedragen werkzaamheden uit ter voorbereiding aan de daadwerkelijke teelt van het gespecialiseerde product/gewas. Afhankelijk van het type product/gewas hebben de werkzaamheden betrekking op het zaai- en plantklaar maken van de gronden, het ontsmetten van kassen en voorraadbemesting, het voorbereiden van het plant- en pootmateriaal, het leeghalen en reinigen van cellen voor een volgende teelt, het uitvoeren van grondbewerking, het vermeerderen van gewassen door zaaien, stekken, enten, scheuren of afleggen, het bewerken van groeimediums, het sorteren en lezen van plantgoed, het sorteren en lezen van plantgoed en het snoeien en inknippen van vruchtbomen. In de meeste situaties is ook het werken met (gespecialiseerde) machines en het reinigen en onderhouden van machines aan de orde. De beginnend beroepsbeoefenaar raadpleegt indien nodig de leidinggevende bij de uitvoering van de voorbereidende taken.

Resultaat

De randvoorwaarden voor de gespecialiseerde teelt zijn in orde.
De behandeling van (levend) materiaal verloopt op verantwoorde wijze.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- voert vakkundig en volgens instructie voorbereidende werkzaamheden uit
- werkt systematisch en zorgvuldig en in het tempo dat nodig is om het vereiste productieniveau te halen
- werkt efficiënt en effectief met (gespecialiseerde) machines, apparatuur en/of gereedschappen

D1-K1-W1: Bereidt de gespecialiseerde teelt voor

- is alert op afwijkingen en meldt deze tijdig aan de leidinggevende
- communiceert zorgvuldig met teamleden over werkzaamheden en/of afwijkingen

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W2: Begeleidt de gespecialiseerde teelt

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert de opgedragen werkzaamheden uit voor het begeleiden van de teelt van het gespecialiseerde product/gewas. Afhankelijk van het type product/gewas hebben de werkzaamheden betrekking op het (machinaal) verplaatsen van producten, het selecteren van plantmateriaal, het vlakken van bedden, het planten van gewas, het oppotten van producten, het begeleiden van de groei, het onderhouden van het gewas, het meehelpen bij de teeltwisselingen en het ondersteunen bij teeltmaatregelen zoals sproeien van cellen en bewateren van gevulde cellen, het verwijderen van onkruid, afwijkingen, dwalingen, zieke planten en opslag, het uitvoeren van bemesting en ondersteunen bij de berekening en het registreren en uitzetten van bestrijding. Deze voornamelijk routinematige handelingen omvatten de verzorging van het gespecialiseerde gewassen/producten en de begeleiding van de groei tot aan de oogst. Ook het dagelijks onderhoud van (gespecialiseerde) machines en het opheffen van kleine storingen aan machines hoort hierbij. De beginnend beroepsbeoefenaar raadpleegt indien nodig de leidinggevende.

Resultaat

Het gespecialiseerde product/gewas is gezond en groeit.
De teelt produceert volgens verwachtingspatroon of norm.
De behandeling van (levend) materiaal verloopt op verantwoorde wijze.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- voert vakkundig en volgens instructie werkzaamheden bij de verzorging van de teelt uit
- werkt systematisch en zorgvuldig en in het tempo dat nodig is om het vereiste productieniveau te halen
- werkt efficiënt en effectief met (gespecialiseerde) machines, apparatuur en/of gereedschappen
- is alert op afwijkingen aan het groeistadium van het gespecialiseerde product/gewas en meldt deze tijdig aan de leidinggevende
- communiceert zorgvuldig met teamleden over werkzaamheden en/of afwijkingen

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen

D1-K1-W3: Oogst en verwerkt de gespecialiseerde producten/gewassen

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert de opgedragen werkzaamheden uit voor de oogst, opslag en/of afzet van de gespecialiseerde producten/gewassen. Afhankelijk van het type product/gewas hebben de werkzaamheden betrekking op het oogsten of verzamelen van het oogstbare product, het bepalen van het oogsttijdstip, de oogstkwaliteit, bossen en sorteren. Ook het registreren van afwijkingen het transporteren, reinigen van producten/gewassen en materialen en het afwerken, sorteren en verpakken van het geoogste product/gewas hoort hierbij. De beginnend beroepsbeoefenaar raadpleegt indien nodig de leidinggevende.

Resultaat

Het oogstrijpe gespecialiseerde product/gewas is geoogst en klaar voor de afzet.
De bodem of het teeltmedium is gereed voor de volgende cyclus.
Het oogst- en verwerkingsproces verloopt optimaal.
De behandeling van (levend) materiaal verloopt op verantwoorde wijze.

Gedrag

D1-K1-W3: Oogst en verwerkt de gespecialiseerde producten/gewassen

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- voert vakkundig en volgens instructie werkzaamheden uit bij de oogst en verwerking van het geoogste product/gewas
- werkt systematisch en zorgvuldig en in het tempo dat nodig is om het vereiste productieniveau te halen
- werkt efficiënt en effectief met (gespecialiseerde) machines, apparatuur en/of gereedschappen
- werkt hygiënisch en voorkomt besmetting
- communiceert zorgvuldig met teamleden over werkzaamheden en/of afwijkingen

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren, Instructies en procedures opvolgen